

VÁCLAV HAVEL – SLOVO O SLOVU (ČERVENEC 1989)

PRACOVNÍ LIST PRO ŽÁKY/STUDENTY

SLOVNÍKOVÉ HESLO

Pokuste se jednoduchými slovy – tak, aby jim rozuměl váš mladší spolužák či sourozenec – vysvětlit, co to je slovo. Vytvořte krátké slovníkové heslo do dětské encyklopedie.

INTERPRETACE UKÁZKY

Pokuste se zodpovědět následující otázky:

- Proč autor říká, že je slovo nejvlastnějším zdrojem toho, čím jsme? Co tím myslí?
- Proč autor o slovu říká, že představuje pro člověka zkoušku, lest a test? Pokuste se to vysvětlit.
- Jak si představujete „boj proti pyšným slovům“, ke kterému autor v závěru ukázky vyzývá?

ZNEUŽÍVÁNÍ SLOV V TOTALITNÍM ČESKOSLOVENSKU

Rozdělte se do skupin po čtyřech, prohlédněte si následující fotografie a pokuste se na jejich základě formulovat, jak československý komunistický režim zneužíval jazyk a slova. Co si pod hesly na transparentech představíte? Jaká byla jejich funkce? Jak na ně asi reagovali obyčejní lidé?

ZNEUŽÍVÁNÍ SLOV V TOTALITNÍCH REŽIMECH SOUČASNOSTI

Přečtěte si **začátek rozhovoru** s egyptskou spisovatelkou a novinářkou Mansúrou Izz ad-Dín o znásilňování jazyka v její zemi.

- Co si představíte pod pojmy: zničit jazyk, vyprázdnit jazyk, zkorumpovat a znásilnit jazyk?
- Jak se z vašeho pohledu zachází s jazykem v českém veřejném prostoru?

SLOVO A SOUČASNOST

Podívejte se na **anketu Lidových novin** z konce roku 2017 a na **článek** o výrazu roku podle Collins English Dictionary, v níž čtenáři hledali slovo charakterizující uplynulý rok. Rozdělte se do skupin po čtyřech a v každé skupině vymyslete jedno až tři slova, která pro vás charakterizují uplynulý rok. Ostatním potom svá slova prezentujte. Při jejich prezentaci se zaměřte na to, v jakém kontextu se slova vyskytují, jaký mají skutečný význam i nádech, který v aktuální debatě možná nově získala. Nejtrefnější výrazy si napište pod sebe a vyvěste na nástěnku jako anketu vaší třídy.

SLOVO A JÁ

Pracujte ve skupinách po čtyřech a pokuste se společně vymyslet alespoň jednu situaci ze svého života, v níž si vědomě dáváte pozor na slova, která používáte (v jakém kontextu a s kým). Situaci zpracujte do formy jednoduchého komiksu.
